

BÁO CÁO CHUYÊN ĐỀ

“Thực trạng, kinh nghiệm và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Thường trực HĐND cấp xã”

1. Thực trạng:

Từ đầu nhiệm kỳ 2016-2021 đến nay Thường trực HĐND các xã trên địa bàn huyện Kiên Hải cơ bản đã xây dựng kế hoạch hoạt động, chương trình công tác, chương trình giám sát hàng năm; chuẩn bị nội dung cho các kỳ họp, phiên họp của Thường trực HĐND xã; quy trình thực hiện chất vấn, tổ chức tiếp xúc cử tri; tiếp nhận đơn thư khiếu nại, tố cáo của công dân. Thường trực HĐND xã đã tổ chức giám sát theo đúng trình tự và quy định của pháp luật, giúp hoạt động giám sát của HĐND xã đi vào nề nếp, đạt hiệu quả về số lượng và chất lượng. Chất lượng và hiệu quả của hoạt động giám sát từng bước được nâng lên. Việc gần dân và lắng nghe ý kiến của nhân dân được tăng cường, các đại biểu đã thường xuyên tiếp xúc cử tri để lắng nghe tâm tư, nguyện vọng của nhân dân và vận động nhân dân thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và Nghị quyết của HĐND.

Có được những kết quả trên là do có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy Đảng đối với HĐND; HĐND đã lựa chọn những vấn đề quan trọng về phát triển kinh tế - xã hội và thực tiễn đời sống để xem xét và quyết định nội dung giám sát.

Tuy nhiên, thực tế hoạt động giám sát của Thường trực HĐND xã, từng lúc chưa phát huy đầy đủ vị trí, vai trò của cơ quan quyền lực Nhà nước ở địa phương và còn tồn tại, hạn chế một số mặt như: hoạt động giám sát chuyên đề hiệu quả chưa cao, nhiều kiến nghị thông qua hoạt động giám sát chưa được các cơ quan có trách nhiệm giải quyết kịp thời; chưa thực hiện công tác giám sát theo luật quy định: việc giám sát giải quyết khiếu nại, tố cáo của công dân, công tác hòa giải ở cơ sở còn hạn chế, chưa đáp ứng yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của nhân dân; chưa tổ chức phiên giải trình; phiên chất vấn giữa hai kỳ họp; có nơi chưa giám sát việc giải quyết ý kiến kiến nghị của cử tri; chưa phân định được giám sát của các Ban và giám sát của Thường trực.

Nguyên nhân: Năng lực hoạt động Thường trực HĐND cấp xã chưa nâng lên nhiều; theo Luật Tổ chức chính quyền địa phương, HĐND cấp xã có thêm 02 Ban, là Ban Pháp chế và Ban Kinh tế - xã hội nhưng tất cả ủy viên vẫn chỉ là kiêm nhiệm; trong trường hợp đại biểu Hội đồng nhân dân thực hiện chức năng giám sát thông qua hình thức chất vấn tại kỳ họp, tình trạng nề nạng, ngại va chạm và không đi đến cùng các vấn đề cần chất vấn là những biểu hiện thường

thấy khi trong quan hệ quản lý hành chính người đại biểu Hội đồng nhân dân lại là công chức thuộc quyền quản lý trực tiếp hoặc thuộc cơ quan cấp dưới của người được chất vấn.

Năng lực một số đại biểu Hội đồng nhân dân chưa đáp ứng tốt vị trí, vai trò của mình, đặc biệt là đối với đại biểu Hội đồng nhân dân cấp xã có người được cơ cấu từ cán bộ không chuyên trách xã, ấp,... trong khi đó hoạt động giám sát lại khá rộng, toàn diện và chuyên sâu đòi hỏi chủ thể giám sát phải có những kiến thức chuyên môn nhất định ở các lĩnh vực (tài chính, xây dựng,...) thì mới có thể phân tích, đánh giá được chính xác các vấn đề để thực hiện tốt chức năng giám sát. Có xã cơ cấu trưởng, phó ban là công chức của xã đảm bảo về năng lực chuyên môn khi giám sát nhưng lại có hạn chế là thiếu sự khách quan khi các ban giúp Hội đồng nhân dân thực hiện chức năng giám sát cũng như trong thực hiện chất vấn tại các kỳ họp Hội đồng nhân dân do e ngại trong mối quan hệ hành chính với lãnh đạo Ủy ban nhân dân, do đó cũng làm hạn chế của công tác giám sát. Trong trường hợp khác, có xã Trưởng ban, Phó Trưởng ban Hội đồng nhân dân là đại diện các tổ chức hội, đoàn thể chưa đáp ứng tốt yêu cầu về kiến thức, năng lực chuyên môn để thực hiện tốt chức năng giám sát. Do đó, việc lựa chọn được những người có đủ trình độ, năng lực và đảm bảo tính khách quan để nâng cao chất lượng hoạt động của các Ban Hội đồng nhân dân cấp xã là một vấn đề đang đặt ra hiện nay. Tính từ đầu nhiệm kỳ đến nay, đa số các cuộc giám sát do Thường trực HĐND xã thực hiện (*trong hơn 02 năm từ tháng 6/2016 đến 31/12/2018, các Ban HĐND xã chưa thực hiện giám sát, có phụ lục kèm theo*).

Cơ sở vật chất và kinh phí cho hoạt động HĐND cấp xã còn phụ thuộc nhiều vào UBND, phụ thuộc vào nguồn thu ngân sách của địa phương. Phương tiện kỹ thuật, điều kiện làm việc của HĐND cấp xã chưa đáp ứng với nhu cầu.

2. Kinh nghiệm hoạt động giám sát của HĐND cấp xã

- Thực tế cho thấy, nơi nào cấp ủy Đảng quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, chặt chẽ và chăm lo đến tổ chức, bộ máy, định hướng nội dung hoạt động, bố trí đúng cán bộ cho HĐND thì nơi đó hoạt động của HĐND có hiệu quả, thực hiện tốt vai trò là cơ quan quyền lực Nhà nước ở địa phương. Do đó, đòi hỏi cấp ủy ở cơ sở cần tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với tổ chức và hoạt động của HĐND, đổi mới nội dung và phương thức lãnh đạo của cấp ủy Đảng ở địa phương đối với hoạt động của HĐND, trong đó có hoạt động giám sát; quan tâm công tác quy hoạch, đào tạo, phân công cán bộ có tâm, có tầm làm công tác HĐND để nâng cao chất lượng công tác giám sát của HĐND và Thường trực HĐND xã.

- Để nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Thường trực HĐND cấp xã, cần phải coi công tác giám sát của Thường trực HĐND và các Ban của HĐND là một việc làm thường xuyên. Căn cứ vào Nghị quyết của HĐND tại mỗi kỳ họp và chương trình công tác của Thường trực HĐND giữa hai kỳ họp; Thường trực HĐND, các Ban HĐND chủ động xây dựng chương trình công tác của cả năm, trong đó có kế hoạch giám sát, xác định nội dung giám sát, thời gian giám sát,... để tổ chức thực hiện theo kế hoạch, tránh trùng lặp, chồng chéo. Tiếp tục phát huy vai trò của Thường trực HĐND trong việc điều hòa, phối hợp hoạt

động giữa các ban, phân công các ban theo dõi kiểm tra, giám sát đối với các vấn đề bức xúc diễn ra ở địa phương; đồng thời tạo điều kiện cho các ban trong việc thực hiện chức năng giám sát của mình.

- Thực hiện đổi mới phương thức tổ chức giám sát để đạt hiệu quả cao. Mỗi hoạt động giám sát đều cần phải thực hiện nghiêm túc theo quy trình chặt chẽ, từ công tác chuẩn bị, lựa chọn nội dung, đối tượng giám sát; tổ chức giám sát đến việc báo cáo kết quả giám sát; để bảo đảm hoạt động giám sát mang lại chất lượng và hiệu quả. Tăng cường công tác tái giám sát. Đồng thời phải nâng cao tinh thần trách nhiệm, năng lực và trình độ của đại biểu HĐND, thành viên các Ban HĐND trong công tác giám sát; đồng thời tăng cường sự phối hợp giữa HĐND với các cơ quan đơn vị, nhất là đối với Ủy Ban MTTQ Việt Nam trong hoạt động giám sát.

3. Giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Thường trực HĐND xã.

Thứ nhất, Cần phải tiếp tục nâng cao chất lượng hoạt động của đại biểu bằng việc tự học tập, tự nghiên cứu, tự học hỏi qua đồng nghiệp; tự nâng cao trách nhiệm của mình trước cử tri, trước những vấn đề bức xúc của cử tri, thực hiện tốt chức năng giám sát của các tổ chức mà mình là thành viên.

Thứ hai, Để thực hiện tốt chức năng giám sát của HĐND cấp xã theo quy định của Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân đòi hỏi Thường trực HĐND cấp xã phải có quyết tâm cao; khắc phục bằng được tâm lý ngại va chạm, xê xoa; sự tham mưu tích cực của các Ban HĐND xã; trong đó có việc chọn nội dung giám sát phải đúng, trúng những điều cử tri và đại biểu đang quan tâm, những việc mà UBND xã còn nhiều hạn chế, chậm khắc phục.

Thứ ba, Thường trực HĐND xã tiếp tục phát huy vai trò của Lãnh đạo các ban để quy tụ, tập hợp trí tuệ, sự đóng góp của thành viên các ban HĐND; tích cực theo dõi, đôn đốc, đeo bám đến cùng kết quả thực hiện sau giám sát. Đồng thời điều phối hoạt động giám sát của các ban cho phù hợp theo quy định của luật, bảo đảm ít nhất mỗi năm các ban thực hiện ít nhất 01 cuộc giám sát theo lĩnh vực phân công.

Thứ tư, Nâng cao tinh thần trách nhiệm trong thực thi công vụ của công chức văn phòng; sắp xếp công chức phụ trách HĐND xã đáp ứng nhu cầu nhiệm vụ được giao làm tốt công tác tham mưu cho Thường trực HĐND./.

Nơi nhận:

- TT. Huyện ủy (b/c);
- TT. HĐND huyện;
- UBND, UBMTTQVN huyện;
- ĐB. HĐND huyện;
- Các cơ quan, ban ngành, đoàn thể huyện;
- TT.HĐND các xã;
- Lưu: VT.

TM. THƯỜNG TRỰC HĐND

KT. CHỦ TỊCH

HÀ CHỮ TỊCH

Trần Thị Hồng

PHỤ LỤC SỐ LIỆU CÔNG TÁC GIÁM SÁT CỦA HĐND CÁC XÃ

STT	TÊN ĐƠN VỊ	NĂM 2016			NĂM 2017			NĂM 2018			9 THÁNG NĂM 2019		
		GS CỦA TT	GS CỦA BAN		GS CỦA TT	GS CỦA BAN		GS CỦA TT	GS CỦA BAN		GS CỦA TT	GS CỦA BAN	
			KT-XH	PC		KT-XH	PC		KT-XH	PC		KT-XH	PC
01	HÒN TRE	03				02	02		02	02	01	01	01
02	LẠI SƠN	02			04			04			02	01	01
03	AN SƠN	02			04			04			02	01	01
04	NAM DU	03			02			03			01	01	01